

Las cuatro hijas / Les filles d'Olfa

Direcció: Kaouther Ben Hania

Cinema de la Mediterrània i del Llevant

Països: França, Aràbia Saudita, Alemanya, Tunísia, Xipre (2023)

Fitxa tècnica

Guió Kaouther Ben Hania **Música** Amin Bouhafa **Fotografia** Farouk Laâridh **Interpretació** Eya Chikhaoui, Tayssir Chikhaoui, Zine El-Abidine Ben Ali, Olfa Hamrouni, Nour Karoui, Majd Mastoura, Ichraq Matar, Kal Naga, Hind Sabri **Durada** 107 min **Gènere** Documental **Llengües** Àrab, amb subtítols en espanyol

Sinopsi

La vida de l'Olfa, tunisiana i mare de quatre filles, es desenvolupa entre llums i ombres. Un dia, les dues filles grans desapareixen. Per suplir la seva absència, la directora Kaouther Ben Hania recorre a actors professionals i estableix un mecanisme cinematogràfic extraordinari destinat a revelar la història de l'Olfa i les seves filles. (Caramel Films)

Crítica

20/05/2023 - CANES 2023: Kaouther Ben Hania parla del complex lloc de la dona a Tunísia a través d'una història familiar i una innovadora hibridació entre documental i ficció

"Has de sentir tot el que jo vaig patir, el dolor de la separació, l'angoixa de la desaparició." A la cineasta tunisiana **Kaouther Ben Hania** li agrada inspirar-se molt de la realitat per donar forma a una ficció que denuncia les rareses del món contemporani, com ja ho ha demostrat amb força a *La Belle et la meute* i *El hombre que vendió su piel*, però també fa gala d'una ànima d'exploradora quant a l'experiència cinematogràfica. Amb **Les filles d'Olfa**, presentada a la competició del 76è Festival de Canes, la directora ha arribat fins i tot més lluny del seu desig d'esborrar les fronteres entre els gèneres i de la seva voluntat de ser el més realista possible en establir un dispositiu que proposa la trobada entre documental i ficció, en demanar a actrius interpretar persones desaparegudes (i per a la reconstrucció dels episodis més durs) i barrejant-les amb els veritables protagonistes de la història, tot això en una posada en escena que desvela obertament l'artifici però que paradoxalment genera fins i tot més veritat.

Maquillatge, assaigs, claqueta: la pel·lícula no amaga mai la seva naturalesa "teatral", sinó que al contrari, l'estimula, permetent que **Olfa Hamrouni** parli amb les dues filles que encara són al seu costat (**Tayssir** i **Eya Chikhaoui**) i amb les actrius (**Ichraq Matar** i **Nour Karoui**) que donen vida a les seves filles grans Ghofrane i Rhama (que han estat "devorades pel llop", tal com la mare ho anuncia al principi de la pel·lícula), sense oblidar-se de **Hend Sabri**, que substitueix Olfa si cal. El plató i les bambolines es confonen, el guió i els debats aparentment espontanis s'entremesclen, les preses es tallen, es plora, es riu, es parla amb la cineasta, i es torna a començar. Un és força intel·ligent si pot diferenciar l'autèntic del fabricat al llarg d'un relat centrat en la intimitat de la crònica familiar, esquitxat per diversos arxius televisius que retraten la història recent de Tunísia (la caiguda de Ben Ali, la revolució) i comentats per les sis protagonistes.

Al cor d'aquest procediment se situa l'Olfa, que explica la seva vida, donant testimoni davant de la càmera de la seva vida anterior amb la seva pròpia mare, del seu matrimoni i de la (molt física) lluita per no ser consumat, i després del naixement de les seves quatre filles (quatre ecografies en pantalla partida), de la seva llibertat recobrada en l'atmosfera de la Revolució del Gessamí el 2011 a través d'una fugida a la ciutat de Susa abans d'obtenir el divorci, i el seu enamorament sobtat per un criminal que es converteix en el tendre però en realitat terrorífic segon pare de les filles. Un recorregut d'una dona ple d'una repetició generacional de la violència i motor del seu profund enduriment davant els homes, que es mereixen sens dubte totes les coses dolentes que escoltem d'ells durant la pel·lícula. Durant aquest temps, les quatre filles creixen i lluiten malgrat l'amor absolut però altament possessiu i tradicional que els té la seva mare. I quan les grans intenten emancipar-se, cauen en mans radicals...

Les filles d'Olfa, fundada sobre la interacció i una pura hibridació, és una obra sorprenent, una revelació de molts patiments i d'un alliberament a través de les paraules d'un esquema d'opressió social de les dones profundament arrelat, les portes de sortida de les quals acaben sent de vegades atzucacs encara més terribles, però on l'esperança i l'energia demostren una impressionant capacitat de resiliència, més enllà dels cops que dona la vida. La pel·lícula és també el mirall dels remolins de l'amor maternofamiliar al qual Kaouther Ben Hania ret el més bonic homenatge rodant molt de prop les cares i les emocions, en plena confiança i complicitat entre dones.